

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

FINNISH MODESTY

Musliminaisen malliston suunnitteluprosessi

TEKIJÄ: Janna von Becker

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Muotoilun tutkinto-ohjelma			
Työn tekijä Janna von Becker			
Työn nimi FINNISH MODESTY Musliminaisen malliston suunnitteluprosessi			
Päiväys	11.12.2018	Sivumäärä/Liitteet	43/1
Ohjaaja Laura Pakarinen			
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyön tavoitteena on tutustua länsimaisen musliminaisen vaatekulttuuriin ja muotiin liittyviin arvoihin. Työn tarkoituksena on selvittää musliminaisen pukeutumiseen liittyviä ohjeistuksia ja pohdita länsimaisen musliminaisen pukeutumista. Opinnäytetyön tarkoituksena on keskittyä suunnitteluprosessin alkupäähän: länsimaisen musliminaisen sosiokulttuurisen kontekstin ymmärtämiseen suunnittelutyön tukena. Opinnäytetyössä aloitetaan suunnitteluprosessi vaatemallistolle, jonka kohderyhmänä on länsimaissa asuvat musliminaiset. Mallistossa yhdistetään pohjoismainen design sekä itämaiset vaikutteet.</p> <p>Suunnitteluprosessin kuluessa järjestetään tapaaminen kohderyhmään kuuluvien kanssa ja kerätään tietoa sen hetkisistä luonnoksista ja materiaalinäytteistä. Suunnitteluprosessiin sisältyy myös matka maahan, jossa islamin usko on valtauskonto ja uskontoon liittyvät säännöt näkyvät siten katukuvassa ja arkielämässä.</p>			
Avainsanat musliminainen, muoti, mallisto, vaatesuunnittelu, luova prosessi			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author Janna von Becker			
Title of Thesis Finnish Modesty collection of Muslim woman design process			
Date	11.12.2018	Pages/Appendices	43/1
Supervisor Laura Pakarinen			
Abstract			
<p>The aim of the thesis is to look into the values of Western Muslim womens clothing, style and fashion. The goal is to make the guidelines associated with Muslim women’s clothing clearer and to reflect on the fashion of Western Muslim women. The aim is to focus on the beginning of the design process and to understand the sociocultural context of the Western Muslim woman.</p> <p>In the thesis a design process of a clothing collection for Muslim women living in Western countries is started. The thesis contains a start for a design process of a clothing collection for Muslim women living in Western countries. The collection combines Nordic design with Oriental influences.</p> <p>During the process, a meeting with the target group is organized to get their opinions about sketches and fabric samples. The designing process contains a trip to a country where Islam is the dominant religion and the rules connected to the religion are more visible in the everyday life.</p>			
Keywords muslim woman, fashion, collection, fashion design, creative process			

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	5
1.1 TYÖN TAVOITTEET.....	6
1.2 KÄSITTEET.....	7
2. MINÄ MUOTOILIJANA	8
3. KOHDERYHMÄN ELI MUSLIMINAISTEN PUKEUTUMINEN	10
3.1 MUSLIMINAISEN VAATETUS TEORIASSA, VAATTEIDEN NIMIÄ.....	10
3.2 MUSLIMINAISEN PUKEUTUMINEN KORAANIN MUKAAN	11
3.3 KOHDERYHMÄNÄ LÄNSIMAISET MUSLIMINAISET	12
3.4 MISTÄ MUSLIMINAISET OSTAVAT VAATTEENSA?.....	13
3.5 NEUTRAALIN TIEDONHAUN VAIKEUS TIEDONHAUSSA.....	14
4. SUUNNITTELUPROSESSI.....	15
4.1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	15
4.2 INSPIRAATIOMATKA MAROKKON ELOKUUSSA 2018	16
4.3 MALLISTON MATERIAALIEN JA VÄRIEN SEKÄ KUOSIEN VALIKOIMAA	20
4.4 MOODBOARDIT ELI TUNNELMATAULUT	22
4.5 LUONNOSTEN ESITTELY JA NIIDEN KOMMENTOINTI	27
4.6 ITÄMAISET YKSITYISKOHDAT	35
5. SARA KRAFT NEUVONANTAJANA JA YHTEYSHENKILÖNÄ	37
5.1 PIENRYHMÄN TAPAAMINEN	38
5.2 MALLISTON VÄLIVAIHEEN ARVIOINTIA JA PALAUTETTA, TAPAAMINEN 2.12.2018.....	39
6. JATKOSUUNNITELMAT TYÖLLE.....	40
7. POHDINTA.....	41
LÄHTEET	42
LIITE 1 KOMMENTOINTILOMAKE.....	43

1. JOHDANTO

Muslimien määrä on Suomessa ja maailmanlaajuisesti nopeassa kasvussa. Yhdysvaltalaisen Pew Research Center tutkimuslaitoksen mukaan muslimien määrä kasvaa Suomessa viisinkertaiseksi vuoteen 2030 mennessä ja globaalisti islamin usko on kasvamassa maailman suurimmaksi uskonnoksi vuoteen 2075 mennessä. (Pew Research Center, 2015)

Islamin uskoisten määrän lisääntyessä, kasvaa erilaisten palveluiden ja tuotteiden kysyntä. Muotoilijana haluan tarjota lisää vaihtoehtoja musliminaisten vaate- ja asustevalikoimaan.

Suomessa musliminaiset ostavat vaatteita pääasiassa verkkokaupoista ja muutamia myymälöitä löytyy pääkaupunkiseudulla. Vaatteita ja asusteita ostetaan myös ns. tavallisista vaateliikkeistä, mutta niistä voi olla hankalaa löytää malliltaan sopivia vaatteita. Uskontoon liittyen suositaan peittävämpiä vaatteita, ja länsimainen muoti on usein hieman vartaloa paljastavaa.

Työssäni kuvaan luovaa prosessia, kohderyhmään perusteellisempaa tutustumista, tiedonhakuja ja millaisena näen musliminaisen vaatetukseen liittyvät mahdollisuudet nyt ja tulevaisuudessa.

Musliminaisten pukeutumiseen liittyen on vallalla paljon ennakkoluuloja ja väärää tietoa. Monesta mediajulkaisusta tai uutisartikkelista saa vaikutelman, että islamin usko alistaa musliminaista tai että musliminainen pakotetaan pukeutumaan peittävästi. Pukeutumiseen voivat vaikuttaa eri maiden kulttuurit ja perinteet, mutta itse tarkemmin asiaan perehtyneenä näen, että musliminainen saa, ja ennen kaikkea voi itse valita oman pukeutumistyyliinsä. Monet haluavat tuoda esille omaa identiteettiään pukeutumalla uskonnolleen tyypillisellä tavalla, mutta useat joutuvat luopumaan esimerkiksi päähuvista työpaikan menetyksen pelosta tai rasististen kommenttien vuoksi. Länsimaissa pukeutuminen on vapaampaa ja islamin uskon sekularisoituminen eli maallistuminen vaikuttaa siihen, että muslimien pukeutuminen saa vaikutteita länsimaisesta muodista. Eri maissa ja eri kulttuurien välillä on selkeitä eroja musliminaisten pukeutumisessa, silti musliminaisen pystyy tunnistamaan katukuvasta muun muassa huivin vuoksi.

1.1 TYÖN TAVOITTEET

Työni tavoitteena on keskittyä suunnitteluprosessin alkupäähän: länsimaisen musliminaisen sosiokulttuurisen kontekstin ymmärtämiseen. Musliminaisen pukeutumiseen liittyvät ohjeistukset ovat monille ei-muslimeille epäselviä. Koraanin pukeutumiseen liittyvä osio on tulkinnanvarainen ja eri maissa pukeutumiseen vaikuttaa esimerkiksi kulttuuri ja suvun perinteet. Työssäni haluan selvittää pääpiirteitä, jotka liittyvät musliminaisen peittävään pukeutumiseen. Tavoitteenani on tutustua paremmin kohderyhmään ja musliminaisten pukeutumiseen liittyviä arvoja ja hyödyntää saamaani tietoa malliston suunnitteluun. Suunnittelun edetessä on tarkoitus tavata ryhmä kohderyhmään kuuluvia henkilöitä ja saada heiltä palautetta malliston alkupään suunnitteluvaiheesta. Työssäni luova osuus on oma näkemykseni länsimaisen musliminaisen vaatetuksesta.

Opinnäytetyön nimi; FINNISH MODESTY nimessä yhdistyy kaksi aihetta kuvaavaa sanaa eli finnish kuvastaa suomalaista suunnittelua ja modesty-sanaa näkee hyvin usein sosiaalisessa mediassa silloin, kun on kyse musliminaisen muodista. Modesty merkitsee suomeksi vaatimattomuutta.

TYÖN TAUSTAT

Olen pitkään ollut kiinnostunut musliminaisten vaatetuksesta ja muodista. Musliminainen puukeutuu mielestäni kauniisti ja asiallisesti.

Omiin arvoihini kuuluu sisäisen kauneuden arvostus. Omat kokemukseni ulkonäkörasismista antavat hyvän pohjan ymmärrykselle siitä, mitä musliminainen voi joutua ulkonäkönsä ja puukeutumisen vuoksi kokemaan.

Luotettavan yhdysvaltalaisen tutkimuslaitoksen Pew Research Centerin tilastotiedot islamin uskon kasvusta ovat vakuuttaneet minut siitä, että muodin ja vaatetuksen alalla on kasvun mahdollisuuksia musliminaisten vaatetukseen.

1.2 KÄSITTEET

Hijab yleisnimitys liittyen musliminaisen pukeutumiseen sekä käyttäytymiseen on hijab, mikä tarkoittaa vaatimatonta, peittävää pukeutumista ja asiallista, hillittyä käyttäytymistä.

Haram ja **halal** arabiankieliset sanat, asiat mitkä islamin uskossa on kiellettyä ja sallittua.

Bakhoor tuottaa suitsuketta muistuttavaa tuoksuvaan savua.

Muraali suurikokoinen seinämaalauk.

Mulesing free Merinolampaiden kirurginen toimenpide, minkä tarkoituksena on estää lois-
hyönteisten aiheuttamat taudit, jotka vaikuttavat villan laatuun sekä tuotantomäärään. Mulesing-
menettely on villan tuotannossa kielletty. (NURMI, 2017)

Sustainable fashion eli kestävän kehityksen periaatteiden mukainen muoti mallistossani
tämä näkyy materiaalivalinnoissa sekä laadukkaassa valmistuksessa, vaatteiden pitkässä käyt-
töissä, ajaton ja esteettinen ulkonäkö.

Pohjoismainen tyyli/design mallistossani tarkoitan pohjoismaisella tyyllillä vaatteissa selkeitä
linjoja, laadukasta valmistusta. Tyyliin vaikuttavat paljon myös valon määrä eri vuodenaikoina,
puhdas luonto, lumi, suomalainen metsä ja sen kasvillisuus.

Itämaiset vaikutteet koristeellisuus, kirjailu, itämaisiksi mielletyt kuosit ja printit, metallin-
hohto erityisesti kulta.

2. MINÄ MUOTOILIJANA

Olen toiminut pitkään freelancer-suunnittelijana, työntekijänä ja yrittäjänä vaatetusalan, muodin ja taiteen parissa. Olen jatkuvasti kiinnostunut kehittämään osaamistani ja innostun herkästi uusista asioista. Työhistoriaani kuuluu monipuolisia projekteja muun muassa teatterialalla. Lisäksi olen suunnitellut ja valmistanut monia juhla- ja iltapukuja sekä esiintyvien taiteilijoiden esiintymisasuja.

Muotoilun opintoja pidän päivityksenä omalle osaamiselle ja lisäksi haen lisää vahvuutta oman brändin rakentamiselle. Urallani työprojektit ovat olleet hyvin asiakaslähtöisiä. Tilaustyöt ovat lähtökohtaisesti yleensä asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaan toteutettu ja omat luovat ideat ovat päässet mukaan pienenä ripauksena. Myönteiset palautteet asiakastöissä innostavat jatkamaan oman brändin ja malliston suunnittelussa.

Suunnittelijana olen erittäin tarkka työn laadusta ja teen työni huolellisesti, alusta loppuun. Suunnittelemani työt ovat ajattomia ja muunneltavia, mietin tarkkaan vaatteen rakenteista lähtien myös yksityiskohdat. Työssäni käytän mieluummin laadukkaita ja kestäviä materiaaleja, koska käsintehty puku on työläs ja tehty työ tuntuu hukkaan heitetyltä, jos materiaali on valittu vain sen mukaan, että kangas on ollut vain "kivan näköinen" tai edullinen. Toivoisin, että kankaan alkuperän pystyisi jäljittämään, koska eettiset ja ekologiset tekijät ovat minulle tärkeitä. Materiaalin huolellisen valinnan ansiosta valmistettavat asut kestävät pitkään käytössä. Suosin paljon ekologisia luonnonmateriaaleja ja kierrätyskankaita sekä -tarvikkeita.

Suunnittelutyylini kuvailen sanalla Slow Fashion. En pidä ajatuksesta, että suunnittelemani tuotteet olisivat soveltuvia vain yhteen tiettyyn vuoteen tai vuodenaikaan. Kertakäyttömuoti on pinnallista ja mielestäni antaa kantajastaan halvan mielikuvan. Ajattomaan suunnittelutyylini sisältyy myös kestävä kehityksen tavoitteet. Omassa suunnittelussani se näkyy selkeinä linjoina, ilman teennäisiä lisukkeita. Vaatteen malli voi olla hyvin yksinkertainen ja ajaton, mutta halutessa helppo yhdistää ns. pintamuodin asusteisiin.

Mieltäni ilahduttaa, kun satun tapaamaan asiakkaan, jonka käytössä on vuosia sitten suunnittelemani asu. Asiakas on pitänyt vaatteesta hyvää huolta, materiaali on valittu asianmukaisesti. Lisäksi mittatilauksena valmistettu vaate on edelleen hyvin istuva, vaikka asiakkaan vartalon mitat olisivatkin ajan myötä hieman muuttuneet.

Suunnittelemani asu vuodelta 2016 (Kuva 1.), neuletakki, pusero ja huivi on villasekoitetta. Mallin mielestä materiaali oli miellyttävän tuntuinen päällä. Tarkkaa tietoa materiaalin koostumuksesta ei ollut, kankaan valintaan vaikutti ilmavuus ja pehmeys. Omaa tuotantoa on myös koru ja käsilaukku.

Kuva 1. Asukokonaisuus (von Becker 2016)

3. KOHDERYHMÄN eli MUSLIMINAISTEN PUKEUTUMINEN

3.1 MUSLIMINAISEN VAATETUS TEORIASSA, VAATTEIDEN NIMIÄ

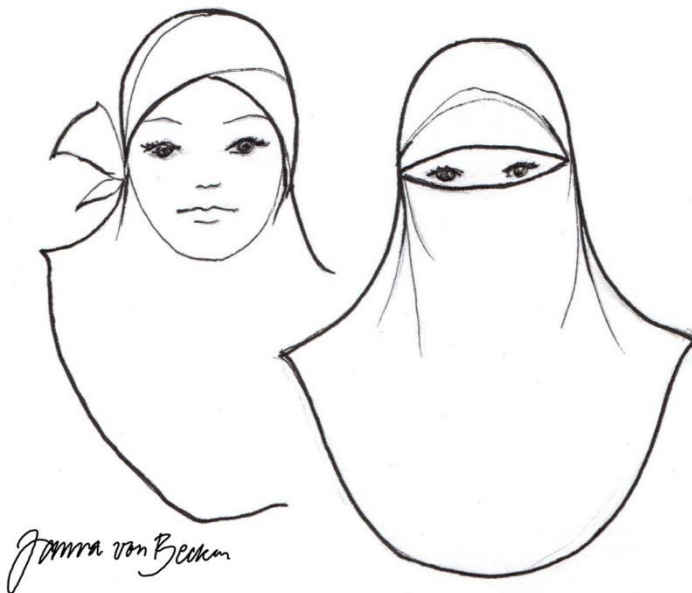
Hijab on yleinen arabian kielinen nimitys naisen ja miehen peittävästä pukeutumisesta sekä vaatimattomasta ja hillitystä sekä asiallisesta käytöksestä. Naisten hijab-vaatetukseen (Kuva 2) kuuluu huivi, joka peittää hiukset, kaulan ja rinnan.

Abaya on väljä, pitkähelmainen ja pitkillä hihoilla varustettu puku.

Niqab on päähuivi (Kuva 2.), joka peittää kasvoista kaiken muun paitsi silmät.

Burka/burkha on koko vartalon peittävä asukokonaisuus, jossa silmien kohdalla on ristikkomainen kirjailtu osa.

Eri maissa, kulttuureissa ja islamin eri suuntauksissa on monia erilaisia, yleensä arabian kielisiä nimiä vaatekappaleille.

Kuva 2. Hijab ja Niqab (von Becker 2018)

3.2 MUSLIMINAISEN PUKEUTUMINEN KORAAANIN MUKAAN

24:31 VALON SUURA, Koraani (s.292)

”Ja käske uskovien naisen pittaa katseensa kurissa ja varjella siveyttaan, olla näyttämättä muita sulojaan kuin niitä, jotka tavallisestikin ovat näkyvissä, ja peittaa kaulansa hunnulla. Heidän ei tule nayttaa sulojaan muille kuin aviomiehelleen, isälleen, apelleen, pojilleen, poikapuolilleen, veljilleen, veljenpojilleen, sisarenpojilleen, naispuolisille tuttavilleen, orjilleen ja niille miespalvelijoilleen, joilla ei ole haluja, tai lapsille, jotka eivät vielä tiedä mitaan naisten havysta. Heidän ei myoskaan tule tomistella jalkojaan kiinnittääkseen huomiota salassa oleviin suloihinsa. Kaantykaa kaikki katuviina Jumalan puoleen, uskovaiset, jotta menestyisitte.” (Hämeen-Anttila, 2013)

Islamin uskoon liittyen peittävä pukeutuminen on tarkeaa. Pukeutuminen kuvastaa Allahille ja uskonnolle omistautumista. Koraanissa on vaatetukseen ja käyttäytymiseen ohjeistusta, jotka ovat mielestäni tulkinnanvaraisia. Islamin usko on hyvin perinteinen uskonto ja uskonnollisella pukeutumisella on pitkä historia (Nabeela, 2018). Eri maissa uskonnollinen pukeutuminen vaihtelee suuresti. Pääpiirteet naisten pukeutumisessa on peittävä, väljä ja läpikuultamaton vaateus sekä päähuivi.

3.3 KOHDERYHMÄNÄ LÄNSIMAISET MUSLIMINAISET

Muslimien määrä länsimaissa kasvaa ja siten islamin kulttuurin sekoittuminen länsimaiseen tyyliin aiheuttaa mielestäni kasvavaa tarvetta monipuolisempaan tuotteiden ja palveluiden tarjontaan. Länsimaiset nuoret aikuiset muslimit saavat vaikutteita länsimaisesta muodista ja siten myös vaateteollisuudessa tapahtuu muutoksia monipuolisempaan suuntaan.

Kuvittelen esimerkkinä tilanteen, että muslimiperheessä kasvanut nuori, jota suvun perinteet seuraavat mukana aikuisuuteen mutta länsimainen elämäntapa ja tyyli tuo mukanaan uusia vaihtoehtoja myös pukeutumiseen. Mielestäni tässä tilanteessa tapahtuu luonnollista sekularisoitumista eli uskonnollinen perinteinen pukeutumistyyli sekoittuu länsimaiseen. Uskon, että monet haluavat silti korostaa omaa identiteettiään uskonnolleen perinteisellä pukeutumisella, mutta uudistumisen halu ja/tai yhteiskunnalliset tekijät voivat vaikuttaa toisilla vahvemmin länsimaiseen suuntaan.

Sosiaalinen media on vahva vaikuttaja elämäntapoihin ja muotiin. Olen seurannut pitkään musliminaisten sosiaalisen median kanavia ja olen huomannut, että länsimainen muoti on vahvasti mukana varsinkin hieman nuorempien musliminaisten tyyliissä. (Kuva 3.) Puhutaan paljon mipstereistä, hijabisteista ja milleniaalimuslimeista. Mipsterit ovat Yhdysvalloista vuonna 2012 (Wikipedia) alun perin lähtöisin oleva ryhmä ja nimi on lyhennys/yhdistelmä milleniaaleista ja hipstereistä. Hijabista on hijabia käyttävä fashionista.

Koen sosiaalisen median tärkeänä myös omien töideni näkyvyyden kannalta. Suomessa markkinat ovat vielä aika pienet ja tavoitteenani on saada näkyvyyttä sekä asiakkaita myös ulkomailta. Oman brändin kehittymisen kannalta on välttämätöntä olla verkkosivut, verkkokauppa ja aktiivisuutta sosiaalisessa mediassa.

Yhteyteni musliminaisiin on pääosin tapahtunut Facebookin kautta. Musliminaisilla on omia Facebook-ryhmiä, osa suljettuja ja/tai salaisia ja osaan pääsee kuka vain.

Kuva 3. Kollaasi Facebook-sivuston kuvista, Hijab Fashion Inspiration

3.4 MISTÄ MUSLIMINAISET OSTAVAT VAATTEENSA?

Etsin pääasiassa netistä musliminaisten vaate- sekä asustekauppoja. Havaittiin, että verkkokauppoja löytyy laidasta laitaan, kotimaisia vähäisesti ja nekin hieman työlään haeskelun takana ja ulkomaisia löytyi useampia. Laadukkaammat verkkokaupat erottuivat joukosta tyylikkään selkeän ulkoasun sekä helppokäyttöisyyden vuoksi ja löytyivät helposti hyvin tehdyn hakuneoptimoinnin ansiosta. Vaatteiden tarkat materiaali- ja mittatiedot antoivat myös laadukkaan ja luotettavan kuvan kaupasta. Pääkaupunkiseudulla on muutamia etnisiä kivijalkamyymälöitä, jotka maahantuovat pääasiassa ulkomailla suunniteltuja ja valmistettuja vaatteita ja asusteita. Oman selvittelytyöni jälkeen jouduin toteamaan, että vaatteet olivat valitettavan usein ns. muovisia, eli sekoitteena tai kokonaan valmistusmateriaalina oli muun muassa akryylia tai polyesteria.

Verkkokaupoista muutama satunnainen esimerkki: Vuonna 2002 perustettu Shukronline.com, vuodesta 2012 alkaen toiminut ruotsalainen houseofmastore.com ja suomalainen tulokas 2017 Modestonline.fi entinen Arabian Import.

Mielenkiintoista oli, että Shukronline-verkkokaupan kuvissa malleilta oli kasvot jätetty lähes täysin kuvan ulkopuolelle, kun taas ruotsalaisen Mästoren mallikuvissa kasvot ovat näkyvissä. Mielestäni tämä kuvastaa hyvin Shukronlinen perinteikkäämpää ja uskonnollisempaa tyyliä muslimien suunnatuissa vaatteissa. Mästoren asiakkaita voisivat olla ns. milleniaalit, jotka ovat enemmän innostuneet sekoittamaan länsimaista ja itämaista pukeutumistyyliä. Modestonline seuraa hieman Shukronlinea nimen sekä hieman vaatemaalien kuvaustyylin mukaan.

Shukronlinella esitellään avoimesti omat suunnittelijat ja valmistajat, mitkä vahvistavat brändin kokonaiskuvaa, Mästorella suunnitellaan tuotteet Ruotsissa, mutta valmistusmaata ei heidän sivuillaan kerrottu ja Modestonlinella on ainoastaan maahantuontia ulkomailta.

Itse kaipaisin verkkokauppoihin hieman enemmän läpinäkyvyyttä eli taustalla toimivat suunnittelijat ja eettisistä syistä tuotteiden tekijät ja tuotanto olisi hyvä tuoda enemmän esille, sekä myös ekologisista syistä tarkemmin materiaalit ja niiden alkuperä.

Varsinaista suomalaista musliminaisille kohdennettua suunnittelua ja/tai valmistusta löytyy erittäin vähän. Syynä voi olla kotimaisen valmistuksen hinta sekä vähäisen kysynnän määrä.

3.5 NEUTRAALIN TIEDONHAUN VAIKEUS TIEDONHAUSSA

Verkkosivujen artikkelit sisältävät valitettavan usein provosoivia islamin uskoon ja kulttuuriin liittyviä asioita. Monilta sivustoilta löytyy hyvin kyseenalaista tekstiä, joten voin hyvin kuvitella, miten paljon väärää tietoa voi olla monilla ihmisillä.

Verkkosivujen kohdalla tärkeää on kriittinen medialukutaito. Provosoiva sisältö paljastaa, että kirjoittaja ei ole aiheeseen perehtynyt ja sisältö nojautuu liikaa yleistyksiin, olettamuksiin ja väärin tietoihin. Lisäksi osaa sivustoista voisi kuvailla vanhoillisiksi, yhdistän vanhoillisuuden wahhabilaisuuteen. Wahhabistit eivät ole uudistusmielisiä uskonnollisissa asioissa, joten kyseiset sivustot eivät sopineet tiedonlähteeksi työhöni.

Luotettavaa verkkosivustoa etsiessäni otin yhteyttä Abbas Bahmanbouriin. Hän toimii imaamina Helsingissä Mellunmäen moskeijassa. Hän on asiantuntija kertomaan, mikä verkkosivu on luotettava ja erityisesti missä on lisäksi tietoa Koraanin sisältämistä vaatetukseen liittyvistä arvoista. Sivusto on www.al-islam.org. Kyseinen verkkosivu sisältää kattavasti islaminuskoon liittyviä tietoja mukaan lukien vaatetukseen sisältävän osuuden. Tähän työhön en suoraan tuolta sivustolta hakenut tietoa, mutta jatkossa aion palata kyseiselle sivustolle.

Löytääkseni Koraanista parhaiten vaatetusta kuvaavan sisällön. Kysyin neuvoa Sara Kraftilta. Sara Kraft on kuopiolainen yrittäjä ja perustanut vuonna 2012 ensimmäisen musliminaisille suunnatun suomalaisen verkkokaupan; Saraseni Shop.

Musliminaisten vaatteista, vaatteiden nimistä ja malleista ei löydy kattavaa ja yhtenäistä tietoa. Eri maissa musliminaiset pukeutuvat eri tavoin. Netistä löytyy vaatemaleja ja niiden nimiä, mutta mitään erityistä yhtenäistä "kuvastoa" ei toistaiseksi ole olemassa.

Musliminaisten muotiin keskittyneitä opinnäytetöitä ei ole Suomessa aiemmin tehty. Vuodelta 2016 tehty opinnäytetyö; tekijä S Virtanen, Verhottu alastomuus, sisälsi suppeasti ja vain osittain musliminaisten vaatetukseen liittyviä asioita. Eli opinnäytetöistä en saanut apua omaan työhöni.

Inspiraatiomatka Marokkoon antoi arvokkaita omakohtaisia kokemuksia, ja sain nähdä omin silmin paikallisten pukeutumistyyliä. Lisäksi matka vaikutti malliston suunnittelussa värien valintaan. Myös omat yksityiskohtaisemmat tiedot lisääntyivät, sillä ennen Marokon matkaa en esimerkiksi tiennyt perinteisen marokkolaisen asun nimeä, joka on djellaba.

4. SUUNNITTELUPROSESSI

4.1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Materiaali on tärkeässä asemassa suunnitteluprosessissani. Urani aikana olen joutunut toteamaan, että mikäli suunnittelun aloittaa puvusta ja tarkoituksena on sen jälkeen löytää tietty materiaali, on se osoittautunut hankalaksi. Syynä voi olla myös kotimaan tarjoama suppea valikoima. Lisäksi olen huomannut, että kankaiden laatu on huonontunut samaa tahtia kuin valmisvaatteiden materiaalit.

Suunnittelutyössäni inspiroidun useimmiten materiaaleista, kankaan tunnusta, laskeutuvuudesta, väreistä, printeistä ja materiaalin raaka-aineesta. Tunnustellen erilaisia materiaaleja näen mielessäni kyseisestä kankaasta valmistuvan mahdollisen lopullisen tuotteen. Kiinnostavia materiaaleja löytyy monipuolisesti usein kirpputoreilta ja yksityisten yrittäjien kangaskaupoista. Ulkomaan matkoilta mukaani tarttuu monesti mielenkiintoisia ja hieman erikoisempia kankaita. Verkkokaupat tarjoavat myös laadukkaita kankaita. Verkkokaupoista ostamista vaikeuttaa vain ostamisen hitaus, koska kankaasta on ensin hyvä tilata näytepala, jonka jälkeen tehdään varsinainen tilaus.

Materiaalin raaka-aine on erityisen tärkeää kohderyhmälle suunnittelemassani mallistossa. Vaatekerroksia voi olla useita ja vaatteet peittävät lähes koko vartalon sekä pään, joten fysiologisesti raaka-aineella on iso merkitys. Luonnonmateriaalit hengittävät ja tuntuvat siten paremmalle kuin keinokuidut. Muuntokuiduissa on markkinoille tullut "uuden sukupolven" materiaaleja. Esimerkiksi verkkokauppa Hautehijab myy huivien alusmyssyjä, joiden materiaali, kaupanimeltään Pyratex-kangas on valmistettu bambusta. Bambu on luonnostaan antibakteerinen, hengittävä ja siten huivien alusmyssyjen materiaalina ihanteellinen (Hautehijab).

Lisäksi aiheeseen liittyen kohderyhmälle suunnatut some-sivustot, blogit, lifestyle- sekä muotilehdet ja kansainväliset trendiennusteet inspiroivat suunnittelutyötä.

Suunnittelun aloitin lyijykynäluonnoksilla. Hahmottelin pukujen ja asujen siluetteja, leikkauksia sekä päähuivin kauniisti asettuvaa laskostusta. Tärkeänä tavoitteenani oli suunnitella pukukokonaisuuksia, jotka noudattavat suunnitelmaani pohjoismaisesta selkeistä linjoista ja myöhemmin lisään yksityiskohtia, joita kutsun itämaisiksi vaikutteiksi. Luonnoksista jätin syrjään mallit, jotka muistuttivat jotain näkemääni asua. Pidän erittäin tärkeänä suunnittelutyössäni suunnitella vaatteita, joista ei tule vaikutelmaa, että kyseinen vaate on jo olemassa. Jatkoin suunnittelua niiden luonnosten parissa, joissa näin selkeästi oman kädenjälkeni ja luovuuteni.

Pukuluonnoksien värit hahmottuivat vähitellen kangaslöytöjen mukaisesti. Värien valintaan vaikuttivat inspiraatiomatka ja saatavilla olevat, malleihin soveltuvat kankaat. Houkutteleva ajatus oli monokromaattisesta väryksestä, jossa puvun kanssa yhdisteltävät muut vaatteet sekä päähuivi voisivat hyvin olla samaa väriä. Mikäli vaateen ja huivin materiaali on samaa kangasta, oli huomioitava kankaan hengittävyys. Pukuluonnoksissa maksimekot ja tunikat olivat pääosassa. Lisäksi osa vaatekappaleista olin ajatellut yhdistettäväksi ns. tavallisten perusvaatteiden kanssa yhdistettäväksi, esimerkiksi hihattoman tunikamallisen vaateen kanssa voisi yhdistää yksiväriset housut ja pitkähihaisen puseron.

4.2 INSPIRAATIOMATKA MAROKKON ELOKUUSSA 2018

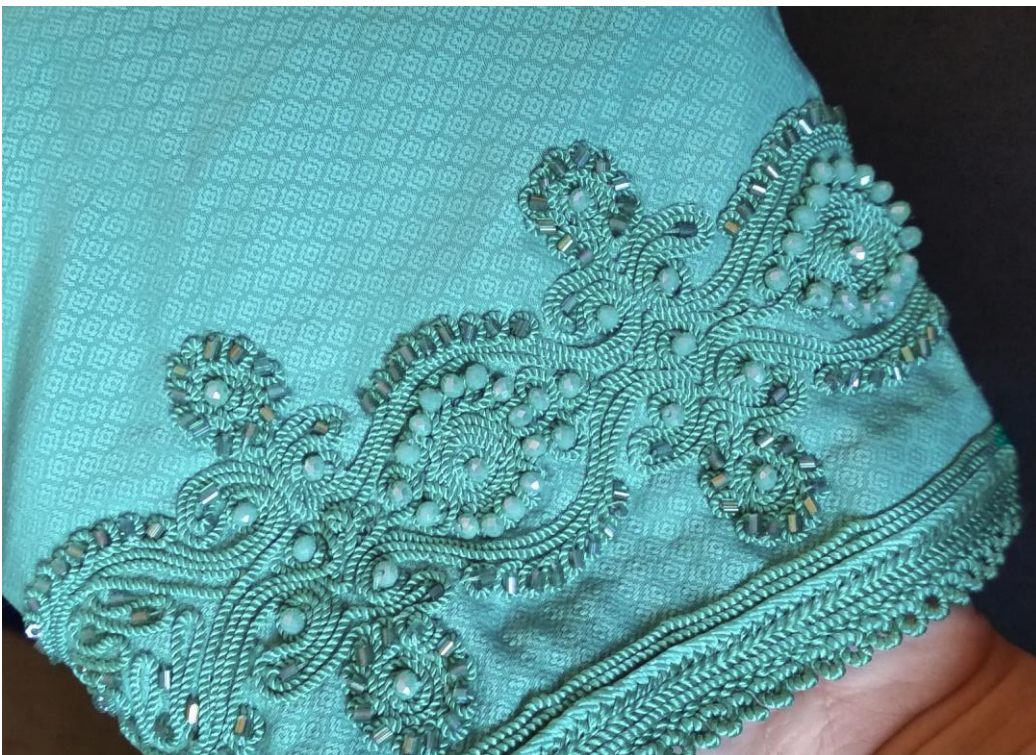
Saadakseni aitoja kokemuksia islamilaisesta kulttuurista sekä musliminaisten pukeutumisesta, matkustin yhdessä tyttäreni kanssa viikon ajaksi Marokon pääkaupunkiin Rabatiin. En ollut aiemmin käynyt maassa, jossa islamin usko on valtauskonto.

Oma pukeutumistyylini on luonnostaan asiallinen, enkä välitä paljastavista vaatteista. Tämän vuoksi ainoa asia, jota ennen matkaa mietin, oli mahdollinen tarve päähuiviin. Huomasin, että ajatus päähuivista tuli ainoastaan median aiheuttamista mielikuvista. Näiden mielikuvien vuoksi kuvittelin, että ilman huivia joutuisin liiallisen huomion kohteeksi. Varmuuden vuoksi mukana oli huivi, jonka tarvittaessa olisin voinut kietaista päähäni.

Marokossa oli todella lämmin. Huomasin, että vaatteistani valikoituivat automaattisesti käyttöön vain väljät ja luonnonmateriaalista valmistetut vaatteet.

Majoituimme Rabatissa Medinassa sijaitsevaan Riadiin (Riad on arabian kielinen sana ja tarkoittaa puutarhaa, Riad on yleensä pieni hotelli, meillä se tarkoitti Airbnb-asuntoa.) Sijainti oli ihan teellinen sen puolesta, että turisteja ei olisi liikaa ja paikallinen kulttuuri olisi lähellä.

Paikalliset tunnistin omanlaisesta tyylistä ja satunnaiset turistit erottuivat joukosta. Marokkolaisille perinteinen naisten sekä miesten vaate on djellaba. Puvussa on pitkä helma, hihat ja siinä on lisäksi huppu. Naisten djellaba (Kuva 4.) on koristeellinen, kirjailua on hihoissa ja miehustassa.

Kuva 4. Djellaba-puvun helmin kirjailtu hihansuu (von Becker 2018)

Marokosta mieleeni jäivät lukuisat mosaiikein (Kuva 5.) ja ornamentein koristellut rakennukset, tuoksut mausteista, suitsukkeista ja bakhoorista. Kauniit väriyhdistelmät esimerkiksi ovien koristemaalauksissa ja taidokkaat muraalit pysäyttivät matkantekoni usein. Valokuvasin erityisesti kohteita, jotka erityisesti yhdistyivät malliston suunnitteluun. Inspiroivaa oli myös ympärillä valitseva äänimaisema, ympärillä ihmisten puhe oli sekoitus ranskaa ja arabiaa, ja erityisesti rukouskutsut olivat sykehdyttävän kaunista kuunneltavaa. Marokossa oli erityistä myös valo: aurinko saattoi monesti olla ns. hiekan peitossa eli ilmassa leijaileva hiekka peitti auringon näkyvyyttä, niin että aurinkoon pystyi katsomaan ilman häikäistymistä. Tuolloin taivas oli oranssinkeltainen, ja aurinko oli hiekkaisen verhon takana. Välillä taivas oli selkeä ja sininen, jolloin päähine ja aurinkolasit olivat tarpeelliset.

Rabatissa kauppakujat olivat täynnä matkamuistoja myyviä kauppiaita, mutta kun rohkaistui lähtemään hieman kauemmaksi, löytyi myös muita myymälöitä. Kankaita oli myynnissä runsaat valikoimat (Kuva 7. s. 19). Paksumpia sisustus- ja verhoilukankaita oli paljon, vaatetuskankaita kohtuullisesti. Yleinen mielikuva oli, että vaatetukseen liittyvät kankaat olivat suurimmalta osin keinokuituja, sifonkia, tylliä ja satiinia sekä paljetti- ja glitterkankaita. Kielimuuri vaikeutti kankaiden materiaalin selvittämistä, joten jouduin tekemään valintoja tunnustelemalla ja kankaan ulkonäön perusteella.

Kankaiden tunnustelu aiheutti seuraavan pulman, eli se mihin kosket, antoi kauppiaalle innostuksen siitä, että olen todennäköisesti ostamassa kangasta, jota tunnustelen. Eli tunnustelin kankaita usein hieman salaa; mielenkiintoisen kankaan tunnustelua selän takana ja katse kauppiaan suuntaan tai muihin kankaisiin.

Malliston suunnitteluun erityisesti ovien käsinmaalatut koristeet ja niiden väriyhdistelmät sekä kirjavat mosaiikit antoivat lisäinspiraatiota.

Kuva 5. Mosaiikkeja ja koristeellisia yksityiskohtia Rabatissa (von Becker 2018)

Kuva 6. Kuvasarja: ylhäällä vasemmalla muraali Medinassa, oikealla keramiikkalautasia marokkolaiseen tyyliin kuvioinnit, alhaalla vasemmalla tyttö askeltaa valosta tulleiden kuvioiden mukaisesti, oikealla Marokon auringon valoa rantatien varrella. (von Becker 2018)

Kangasostokset Marokossa

Kuva 7. Kangaskauppa Rabatissa, mistä tein mallistoon liittyvät kangasostokset (von Becker 2018)

4.3 MALLISTON MATERAALIEN JA VÄRIEN SEKÄ KUOSIEN VALIKOIMAA

Maailman muovijäteongelman vuoksi tärkeimpiä kriteerejäni kankaiden valinnassa oli, että malliston materiaalit olisivat enimmäkseen ekologisia luonnonmateriaaleja ja siten helppo kierrättää. Vaatteiden hengittävyys ja mille materiaali tuntuu ihoa vasten, kuuluvat myös valintakriteereihin. Tärkeänä pidin myös, että materiaali on laadukasta, jotta vaate kestäisi pitkään käytössä. Kankaista haluaisin aina tietää myös alkuperän, mutta se ei usein ole mahdollista. Kotimaassa sekä ulkomailla kankaiden materiaali voi olla ihan muuta kuin mitä luvataan niiden olevan. Luottamus kotimaisen kangaskaupan materiaalien laatuun on heikentynyt. Teen aina ennen vaatteiden valmistamista kankaille pesutestin, ja vaikka kankaan väitetään vetäytyvän esimerkiksi vain 5 % on kutistuvuus vaihdellut usein 2 % -20 %. Ja kokemus silkin ja villan värjämisestä; ostin kahta erilaista silkkiä, joiden luvattiin olevan 100 % silkkiä sekä villakangasta ja värjäsin ne kyseisille materiaaleille tarkoitetuilla happoväreillä. Toinen silkikankaista värjäytyi vain "puoliksi" eli värjäystulos oli hyvin vaalea verrattuna toiseen silkkiin sekä villaan. Kankaassa oli todennäköisesti mukana keinokuitua. Annoin asiasta palautetta ja vastaus oli, että he joutuvat vain luottamaan maahantuojaan.

Yritin löytää kankaita, jotka olisivat selkeästi tiettyä kuitua esimerkiksi villaa, silkkiä, bambua ja pellavaa. Kierrätysmateriaalista valmistettua kangasta ei löytynyt paikallisista kangaskaupoista, joten osaan malliston kankaita jouduin tekemään kompromisseja. Kaksi kangasta on ostettu kirpputorilta, kaksi Marokosta ja loput Eurokankaan valikoimasta.

Marokosta löysin mallistooni soveltuvia hyvin laskeutuvia kankaita, joista toinen on murretun pinkkiä sifonkia ja toinen tumman vihreää satiinia, kummankaan kuitutietoja en saanut selville. Kankaille tein polttokokeet. Polttokokeiden perusteella osa kankaiden kuiduista on luonnonkuitua ja osa palamisjäännöksistä paljasti, että mukana on keinokuitua. Keinokuitu jää polttestissä sulaneeksi muovijäänteeksi.

Kankaista intensiivisen pinkin punainen villasekoite, kissankellon sininen ja ruskeapohjainen kukallinen kangas ovat kirpputorilöytöjä. Pinkin punainen neulospohjainen kangas joustaa ja palautuu eli sisältää todennäköisesti elastaania. Kaksi muuta kirpputorilöytöä on ohutta 100 % villaa.

Kotimaisesta kangaskaupasta löysin merinovillaa sekä villa/viskoosisekoitetta neuloksena. Merinovillat ovat lisäksi mulesingittömiä.

Koska ajatukset malliston suhteen ovat mielessäni pitkään hautuneet, värien valintaan ovat vaikuttaneet esimerkiksi islamin uskoon viittaavat värit. Islamin uskoon kuuluva vahvasti perinteitä kunnioittava pukeutuminen ei ole sidoksissa tiuhaan tahtiin vaihtuviin pintamuodin trendeihin. Tarkoituksena ei ollut myöskään suunnitella yhden sesongin vaatteita.

Marokkoon tehty inspiraatiomatka vaikutti muun muassa pinkin, punaisen, (okra/keltaisen) ja turkoosin sinisen kankaan valintaan. Esimerkiksi muslimimaissa naiset pukeutuvat usein mustaan, musta on ikään kuin päällysvaatteena ja mustan abayan alla voi olla ihan mitä vaatetta vain, mitä kukin itse haluaa pukea. Vihreä väri liittyy islamin uskoon siten että sitä pidetään profeetta Mohammedin lempivärinä. Muun muassa muslimimaiden passi on vihreä ja vihreä on myös rauhan väri (coloria.net). Marokossa pinkit kukat ja oranssina paistava aurinko sekä Saharan hiekka, koristemaalausten väriyhdistelmät tekivät vaikutuksen.

Malliston kankaat (Kuva 8. s. 21) on koottu eri ostopaikoista; paikallisesta kangaskaupasta, kaksi kangasta on Marokosta ja kolme kangasta on kirpputorilöytöjä.

Merinovillat ja villasilkkisekoite, Eurokangas

Satiini ja sifonki,
(materiaalikoostumus
ei tiedossa)
Marokko

Villasekoite ja villakankaat, kirpputori

Kuva 8. Kangasnäytteet (von Becker 2018)

4.4 MOODBOARDIT eli tunnelmataulut

Moodboardien kuvat ovat omasta kuvakokoelmasta. Kuvat ovat valikoituneet mallistoon liittyvien omien mielikuvien mukaan. Halusin tuoda kuvissa esille sen, millainen suomalainen ympäristö ja erityisesti luonto on varsinkin syksyllä ja talvella, jolloin valon määrä on vähäinen ja eletään suhteellisen harmaassa ympäristössä. Jokaisessa tunnelmataulussa on mukana kuvia kankaista, koska materiaalit ovat itselleni tärkeitä suunnittelun alkuvaiheessa.

Moodboard nro 4; ORNAMENTAL sisältää kuvia, joilla hain mallistooni itämaista vaikutelmaa.

Moodboardien alla sijaitsevat ne adjektiivit, jotka sain palautteena musliminaisten ryhmäkoontumisessa 2.12.2018.

MOODBOARD 1

REFLECTION eli heijastus.

Kuvissa on rakennuksen tiiliseinä, jonka pinta heijastaa vastakkaisia rakennuksia, tumman vihreä satiini ja vesiteos. Tärkeimpiä ajatuksia veden raikkaus ja heijastus. Tämän moodboardin halusin kuvastavan puhtautta ja juhlavuutta sekä näen tässä pohjoismaista tyyliä hieman melankolisella vivahteella.

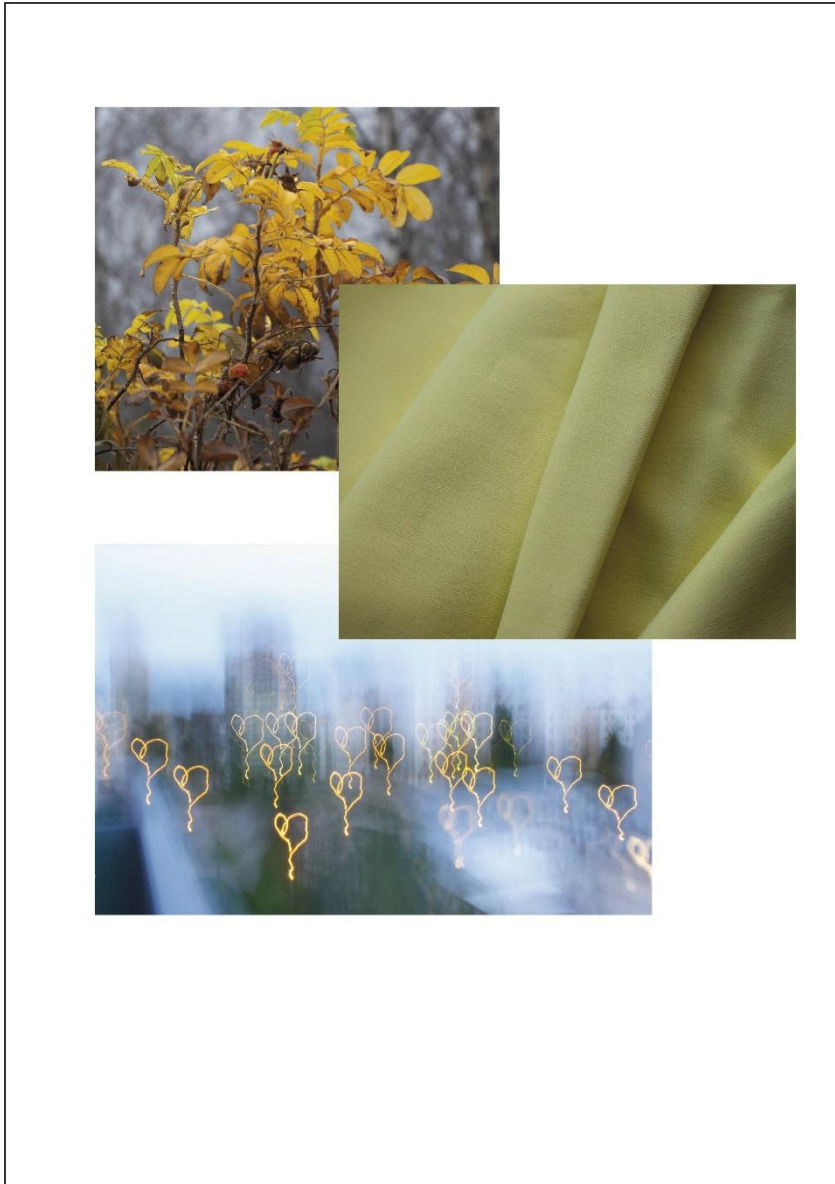
Adjektiivit; *kylmä, juhlava, ohut, synkkä, sateinen, yllellinen, arvokas, kaunis, tyylikäs, kiiltävä, laskeutuva, heijastava.*

MOODBOARD 2

LIGHT LONGING eli valon kaipuu (tai ikävä).

Kuvissa on syksyinen ruusupensas mikä erottui kirkkaan keltaisilla lehdillään harmaan ympäristön keskeltä ja kangas, joka inspiroi sisällyttämään mallistoon keltaista tai okran keltaista kangasta. Valomaalaustekniikalla kuvattuja puiston valoja.

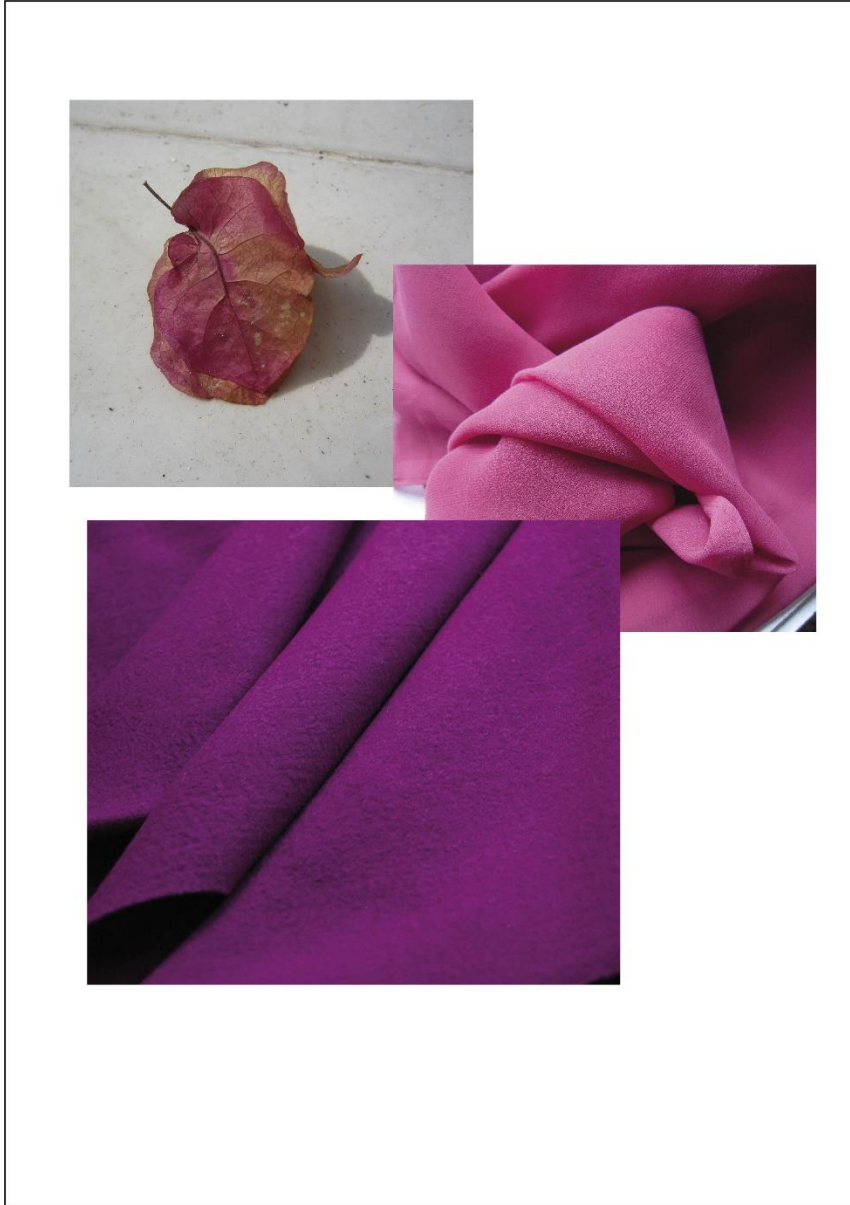
Halusin ilmentää kuvilla iloa valon pilkahduksista ja valon tuomaa lämpöä.

Adjektiivit; *herkkä, syksyinen, ilmava, valoisa, rauhallinen, arvokas, luonnollinen, lämmin, tunnelmallinen, yksinäinen.*

MOODBOARD 3

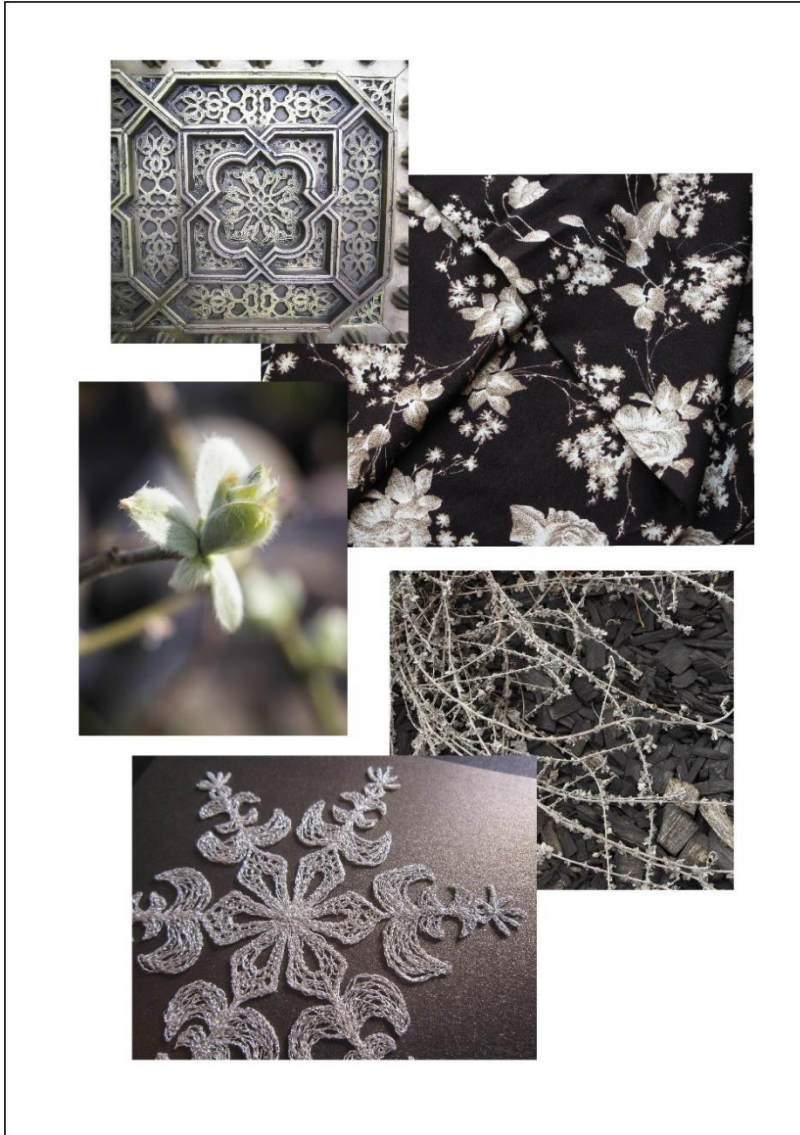
DELICATE eli herkkä. Kuvissa on kuivanut kasvi, joka muistutti puun lehteä mutta olikin kukka, kasvi lennähti Marokossa kattoterassille samaan tyyliin kuin Suomessa syksyn lehdet lentelevät tuulen mukana. Halusin näillä kuvilla ilmaista herkkyyttä ja naisellisuutta. Malliston kangasvaihtoehdot on tässä kuvattu, koska malliston suunnittelun aloitukseen materiaaleilla on iso merkitys. Pinkki ja fuksia ovat mukana mallistossa.

Adjektiivit; *sähköinen, vanha, pehmeä, paksu, näyttävä, täyteläinen, runsas, yllellinen, lämmin, eloisa, liehuva.*

MOODBOARD 4

ORNAMENTAL eli koristeellinen. Kuvissa metallisen oven koristeellinen osa Villakangas mikä on malliston ainut kuviollinen kangas, kukallinen hillitty kuviointi sopii aiheeseen. Pensaan lehtinuppu ja kuivanut koristepensas, mietintöjä kankaiden koristelusta tai kuoseista? Alin kuva on vapaalla konekirjonnalla toteutettu lumihietale. Halusin näillä kuvilla löytää malliston suunnittelussa suuntaa sille mitä voisi kankaiden kuosit, yksityiskohdat tai kirjailu olla. Mielestäni värimaailma ilmentää jälleen pohjoismaista tyyliä.

Adjektiivit; *kylmä, talvinen, herkkä, kaunis, kaukainen, itämainen, eksoottinen, naisellinen, koristeellinen, mystinen, yksityiskohtainen, näyttävä, tyylikäs.*

4.5 LUONNOSTEN ESITTELY JA NIIDEN KOMMENTOINTI

Kommentointilomakkeessa vaatteiden luonnoksien kysymykset olivat; Pukisitko/pitäisitkö, mielipiteet/mielikuvat?

Muita yleisiä kommentteja, joita keskustellessa tuli esille olivat; *Käytännöllisyys. Riippuen elämäntilanteesta on tärkeää varsinkin arjessa lasten kanssa ja kauppareissuilla ym. muissa vastaavissa tilanteissa. Lisäksi pitkät helmat ovat talvella, sateella ja räntäsateella epäkäytännöllisiä. Materiaali ei saisi olla mielellään läpikuultavaa. Vaatimattomuus väreissä ja kuoseissa on plus-saa, jos vaate on tarkoitettu ulkokäyttöön. Kirjailut koristeet ovat ihania!*

Luonnostelin mallit mielessäni ajatus, että asut olisivat yhdistettävissä muihin vaatteisiin. Asut on suunniteltu sisäkäyttöön, puettavissa abayan alle sekä kesävaatteeksi.

Ensimmäisenä luonnoksista on maksimekko, jonka materiaaliksi suunnittelin laskeutuvaa villasilkikeseikoiteneulosta tai vaihtoehtoisesti silkkineulosta. Mekossa on laskostetut kappaleet pääntiellä, vyötäröltä polvien korkeudelle ja hihoissa kyynärvarresta ranteeseen. Suunnittelin laskostetut kappaleet ajatuksella, että laskokset lisäisivät kankaan määrää niin, ettei vaatteesta näy läpi. Malli on helppo muuttaa myös tunikaksi.

Luonnos 2 tunika, materiaalina ohut palttinasidoksinen villakangas tai merinovilla, kummastakin materiaalista malli on mahdollista toteuttaa. Tunika on malliltaan edestä avattava, mikä tarvitsee alusmekon tai muun yhteensopivan vaateen. Palttinasidoksista villakangasvaihtoehtoa pidettiin hieman liian ohuena.

Luonnos 3 tunika, (lempinimeltä takkiska) materiaali on Marokosta ostettu tumman vihreä satiini, materiaalin koostumus ei ole tiedossa. Käsitellessäni kangasta löytyi kuteen suuntaan eli leveys suunnassa kankaasta erittäin ohuita elastaanilankoja. Suunnittelin "takkiskan" juhlavaan käyttöön. Tunika on edestä avattava, kiinnitys vyössä. Helmaa ja hihoja on hieman kellotettu ja helman pituus takaa pidempi kuin edestä.

Luonnos 4 liivi, joustavaa villasekoitetta. Liivi on mallistossa ainut hieman hankala yksittäinen vaatekappale. Liivin pariin voisi olla tyylikäs yhdistelmä esimerkiksi samasta kankaasta valmistettu hame. Hihattomuutta ja helman mallia pidettiin ongelmallisena. Kangas on kirpputori löytö, joten materiaalista ei ole tarkkaa tietoa. Kangas on pinnaltaan harjattu pehmeäksi ja muistuttaa hieman ohutta huopaa.

Luonnos 5 leninki, ohuesta villakangasta toteutettu leninki. Helmaa on kellotettu kiilamaisilla kappaleilla. Eräissä musliminaisten kaupassa vastaavanlaista helmaa kutsuttiin sateenvarjohelmaksi.

Luonnos 6 kaftaani. Kaftaani on malliltaan erittäin yksinkertainen "laatikkomalli". Yksityiskohdat eli kirjailut sijoittuvat pääntielle. Malli sopii hyvin zero waste -kaavoitukseen.

LUONNOKSET ja kohderyhmän palaute

Luonnos 1 Leninki; musta neulos 70% villa, 30% silkki

Musliminaisten kommentit mekosta

- *Kaunis laskeutuva mekko, käyttäisin arkivaatteena, leikkaus rinnan päällä ei sopisi vartalolleni.*
- *Kauniit yksityiskohdat, sulavalinjainen malli, ehdottomasti käyttäisin.*
- *Väljänä pitäisin, kauniit hihat.*
- *Suomalaisuus, kaunis, mutta ei ehkä omaa tyyliä täysin.*

Luonnos 2 Tunika; Vaalean sininen 100% villa tai turkoosin sininen 100% merinovilla

Musliminaisten kommentit tunikasta

- *Kiva pituus, hihat hankalat, koska ovat liehuvat ja tiellä.*
- *Juhlava malli, mielenkiintoinen idea, mieleen tulee marokkolainen kaftaani.*
- *Voisiko pituus olla lattiaan asti? Kivat muodikkaat hihat, nuorekas.*
- *En osaa sanoa... ihan kiva, mutta joku ei mätsää omaan makuun, ehkä jos ei keskellä saumaa.*

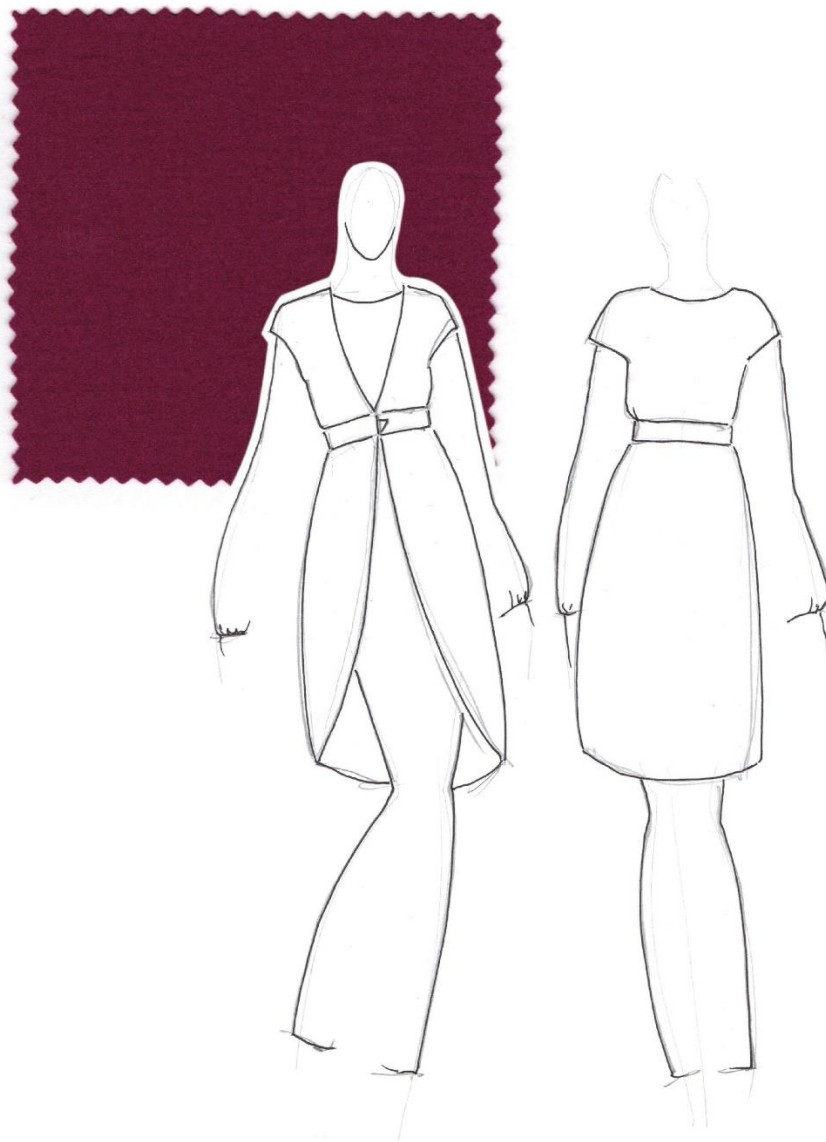
Luonnos 3 Tunika; tumman vihreä satiini, materiaalin koostumus ei tiedossa

Musliminaisten kommentit tunikasta

- *Tosi kaunis "takkiska", näyttävä, jopa juhlava.*
- *Tätä mallia voisi muuttaa moneksi, vyö on ihana.*
- *Ihana! Kaunis malli, kokonaisuus 10+.*
- *Kolmas on kiva, pitäisin mielelläni.*

Luonnos 4 Liivi; pinkkifuksia villaelastaani

Musliminaisten kommentit liivistä

- *Olkapäiden malli korostaisi epämukavasti paksuja käsivarsia, helman leikkaus paljastaa reisivaon, en käyttäisi.*
- *Tämä malli oli vähän haastava kuvitella käyttöön, riippuu alla olevasta vaatteesta ja viimeistelystä, tuli sellainen viikinkivaikutteinen vaate, jota käytettäisiin takkina, turkisreunus.*
- *Ei, koska helma ei miellytä ja hihatton ei käy itselleni.*
- *Kaunis malli, käyttäisin ehdottomasti.*

Luonnos 5 Leninki; kuviollinen 100% villa

Musliminaisten kommentit leningistä

- *Kaunis mekko, ihanat leikkaukset helmassa, en pidä väljistä hihoista; epäkäytännölliset, pieni kaula-aukko on (aina) hyvä, ei tarvitse kikkailla huivin kanssa peittääkseen kaulaa*
- *Käytännöllinen malli, naisellinen, sopisi hyvin hijabin kanssa, ihana a-linja.*
- *Käyttäisin, tyylikäs.*
- *Ihana malli, pitäisin kyllä!*

Luonnos 6 Kaftaani; murrettu roosa, materiaalin koostumus ei tiedossa

Musliminaisten kommentit kaftaanista

- *Ei minun makuuni.*
- *Voisi käyttää juhlavaatteena tai kotona esim. naisten kesken tilaisuuksissa, sopisi myös alusvaatteeksi abayan kanssa.*
- *Tylsä malli, liian simppeli, sifonkisena vaikeakäyttöinen, en keksi käyttöä.*
- *Kirjailuajatus Suomi+ itämainen tosi kiva, olisi mukava lisä abayassa tms., jos olisi jotain suomalaista mukana ja talviaiheet varsinkin omaan mieleen.*

Luonnoksista sain pääosin positiivisia kommentteja. Olin yllättynyt, miten ryhmä oli niin kiinnostunut työstäni ja kommenttilomakkeissa ei meinannut tulla riittävä kirjoituksille. Keskusteltavaa aiheesta riitti ja monet haluavat nähdä, miten työ etenee. Osassa kommentteista näkyi hyvin selkeästi henkilökohtainen mieltymys tiettyihin malleihin ja materiaaleihin, joten minun oli löydettävä ikään kuin keskitie, etten liukaa keskity yksittäisiin mielipiteisiin.

Malliston materiaalien kommentointi

Osa antoi materiaaleista palautetta yleisesti

- *Ihania hyvätuntuisia materiaaleja. Kiva että ajateltu ja otettu huomioon ekologisuus. Materiaalin käyttömukavuus, hengittävyys, laskeutuvuus, peittävyys on tärkeää.*

Luonnoksien materiaalien kommentointi

Luonnos 1 maksimekko; merinovillaneulos vaihtoehtona silkkinen

- *miellyttävä, lämmin, silkki liian ohut*
- *mukava rakenne, ei liian ohutta, silkki vaatii vuorin*

Luonnos 2 tunika; villakangas/merinovillaneulos

- *Villa vähän nou nou*
- *Kauniisti laskeutuva, sopii erinomaisesti tunikaan*

Luonnos 3 tunika; satiini

- *Kivan laskeutuva*
- *Tosi ihanan tuntuinen, kauniisti laskeutuva materiaali, tekee vaatteesta juhlavamman kuin perus arkivaate*
- *Ihanan laskeutuva ja tiivis, kaunis*

Luonnos 4 liivi; villaelastaneulos

- *Mukavan lämpimän oloinen*
- *Ei mielekäs*
- *Kivan värinen*

Luonnos 5 mekko; kuviollinen villakangas

- *Kaunis kukkakuvio, viileä, en tiedä olisiko kiva iholla*
- *Kuosi on aivan ihana, saattaisin käyttää, vaikka onkin villaa*
- *Ihana vintage-tyyli tulee mieleen, sopiva leninkikankaaksi*

Luonnos 6 kaftani; sifonki

- *Vaikuttaa epäkäytännölliseltä, esim. istuessa, en pidä näin ohuesta*
- *Tosi ohut kangas, hieman karhea*
- *Väri on nätti, toimisi varmaan, jos olisi jonkin toisen kankaan kanssa*

4.6 ITÄMAISET YKSITYISKOHDAT

Mallistoon suunnittelemani itämaiset yksityiskohdat; yksityiskohtien ensimmäiset visiot olivat yhdistää asuihin esimerkiksi hihansuihin, miehustaan, päntielle ja helmaan kangasta minkä kuviointi mielletään itämaiseksi. Luonnosten lomassa kuitenkin vakiintui ajatus siitä, että itämaiset vaikutteet voisivat olla pukuun kirjailtu osa.

Olen aiemmin suunnitellut ja valmistanut kaftaanin, jossa pänttien koristeet olivat tehdastuotantoa. Valmiit ja helppokäyttöiset koristekuviot mitkä kiinnitetään vaatteeseen silitysraudalla. Silityskuvioiden lisäksi ompelin akryylikiviä. Tämä ratkaisu on nopea ja edullinen.

Mallistoa ajatellen persoonallisempi ja uniikimpi ratkaisu on kirjailla asuun vapaalla konekirjonnalla yksityiskohtia. Yksittäisten tai pienen tuotantosarjan kohdalla tämä onnistuu mutta suuremman tuotannon kohdalla kirjonta pitäisi toteuttaa teolliseen tuotantoon soveltuvalla tavalla.

Esittelin musliminaisten tapaamisessa (edm.) kaltaisen silitettävän kuvion ja vapaalla konekirjonnalla toteutetun ommellun kuvion. Kuvioaiheena oleva kuusi on pohjoismaiseen tyyliin soveltuva, näen itse kuusessa suomalaista melankolisuutta ja se voi olla myös aika eksoottinen kuvioaihe esimerkiksi maissa, joissa kuusi on harvinaisempi puu.

Kerroin, miten kuusi on valmistettu ja taustalla olevan ajatuksen, että tekniikka soveltuisi esimerkiksi sifongista valmistetun kaftaanin lumihiihtalekirjailuun. Tekniikassa käytetään apuna solvykalvoa mitä voi käyttää ommellessa yksittäisiä, irrallisia kuvioita tai kirjailtaessa ohuita tai joustavia materiaaleja.

Ryhmän mielipiteet olivat kummankin vaihtoehdon puolella, silitettävä kuvio oli heidän mielestään kaunis ja kuusi- sekä lumihiihtalekuvio (Kuva 9.) toimisivat hyvin ilmentämään pohjoismaista tunnelmaa.

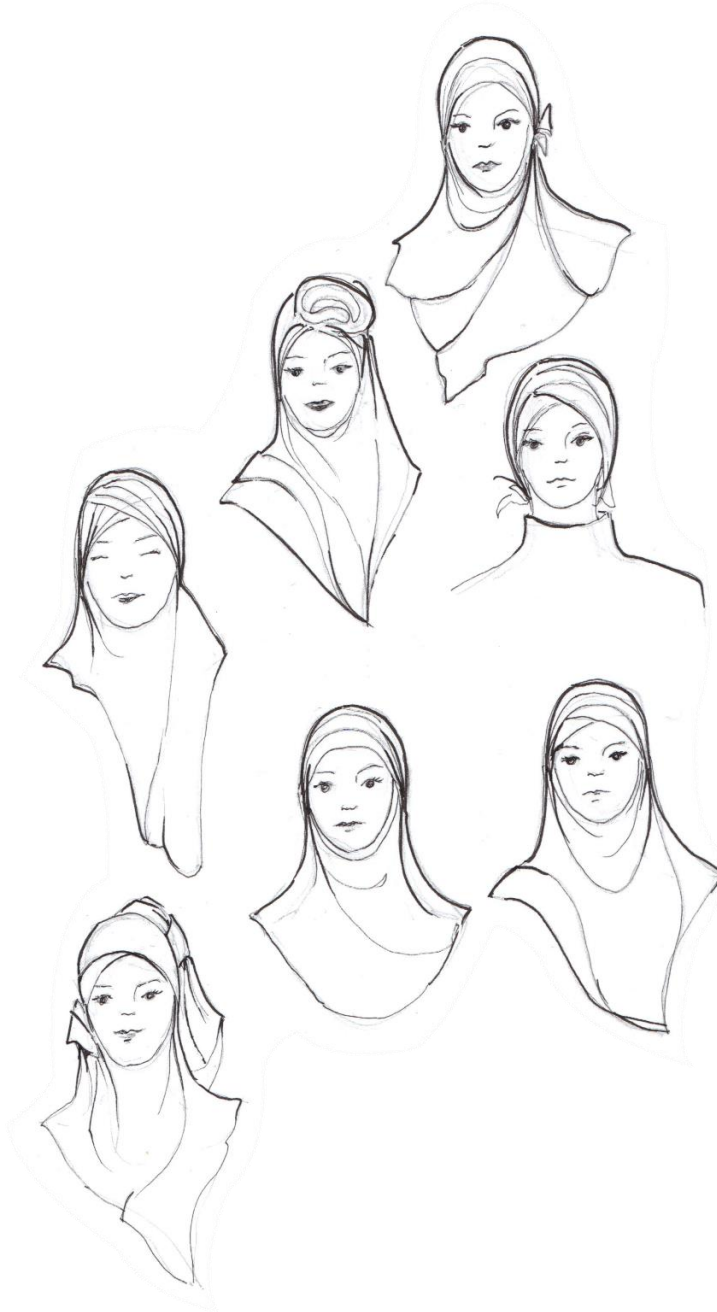
Luonnoksien kaftaani on pänttien ja miehustan kohdalta kirjailtu lumihiihtaleaiheella.

Kuva 9. Lumihiihtale (von Becker 2015)

Huiviluonnoksia

Huiviluonnokset (Kuva 10.) olivat hyvänä lisänä luonnosten esittelyssä. Hiusten piirtäminen on minulle helppoa, joten koin että huivin erilaisia malleja on hyvä harjoitella.

KUVA 10.

Huiviluonnoksia kommentoitiin näin; *huivit ovat peruskivoja, kivan näköisiä, kaikki kivoja.*

5. SARA KRAFT NEUVONANTAJANA JA YHTEYSHENKILÖNÄ

Saraan otin yhteyttä muutama vuosi sitten, kun olin tekemässä muotoiluyrittäjyyden opintoihin liittyvää tehtävää, joka myös liittyi musliminaisten muotiin. Muotoiluyrittäjyyden opinnoissa keskityin lähinnä nuoriin länsimaistuneisiin muslimeihin ja heihin liittyen kasvavaan asiakaskuntaan.

Paikallisiin musliminaisiin olen päässyt tutustumaan Saran järjestämässä musliminaisille suunnatuissa tilaisuuksissa. Hän on toiminut minulle tärkeänä mentorina, jonka kanssa olen voinut monipuolisesti keskustella muotiin, islamin uskontoon ja kulttuuriin liittyvistä asioista.

Halusin moodboardeista, luonnoksista ja kangasnäytteistä mielipiteitä suoraan kohderyhmään kuuluvilta naisilta. Itse voi välillä sokaistua omille suunnitelmille ja suunnittelu voi ohjautua liikaa omien mielikuvien tai mieltymysten mukaiseksi. Olin sitä mieltä, että muiden kommentit voisi auttaa antamaan suunnittelutyölle uutta ja parempaa suuntaa, joten ehdotin Saralle pienryhmän tapaamista. Ryhmä kommentoijia löytyi yllättävän nopeasti erään Facebook-ryhmän kautta ja tapaaminen sovittiin Saran luokse.

Kuva 11. Kuvakaappaus Facebook julkaisusta (von Becker 2018)

5.1 Pienryhmän tapaaminen

Ryhmässä oli 4 naista iältään 33 -46 vuotiaita. Mukanani tapaamisessa oli tulostetut kommentointilomakkeet, suunnittelun lähtökohtana toimineet moodboardit, luonnoskirja, joka sisälsi luonnoksia vaatteista sekä sivu, johon olin harjoitellut päähuivin luonnostelua, lisäksi luonnoksiin oli yhdistetty kangasmallit. Halusin ensimmäisenä kuulla, mitä mielikuvia herättää moodboardit ja niihin parhaiten soveltui kuvailu adjektiivein. Minulle moodboardit eli tunnelmataulut ovat suunnittelijan työn aloitukseen liittyvä mielikuvia ja ideointia herättävä ensimmäinen askel vaateluonnoksia kohti. Moodboardia oli 4 ja kommentointilomakkeisiin olin kullekin tunnelmataululle numeroinut rivit, joihin pyysin ensimmäisenä mieleen tulevat pari adjektiivia. Moodboardien jälkeen esittelin luonnoskirjastani vaatemaleja, aukeama kerrallaan siten että luonnokset vaatteista ja vaatteisiin suunnittelemani kankaat materiaalitietoineen olivat tunnusteltavana ja arvioitavana.

Ennen tapaamista kävin mielessäni läpi mukaan tarvittavat tarvikkeet ja kommentointilomakkeiden lisäksi pyysin Saraa kirjaamaan kommentteja mitkä mahdollisesti ilmaantuvat keskustelun lomassa. Oma oletukseni oli, että keskustelun lomassa voi nousta esiin yhteisiä tai yksittäisiä mielipiteitä ja ajatuksia, jotka eivät välttämättä päädy kirjoitettavaksi kommenttilomakkeeseen.

Ennakkoon jännitin, että moodboardit olisivat liian pelkistettyjä ja näen niistä itse jotain ihan muuta kuin toiset. Luonnoksista oma ennakoajatus oli, että voivatko mallit olla liiankin juhlaivia? Moodboardien esittelyssä pyysin adjektiiveja ja mielestäni kommenttilomakkeisiin kirjoitetut adjektiivit soveltuivat äärimmäisen hyvin ajatukseen pohjoismaisuudesta sekä ripaukseen itämaisyyttä.

Moodboardien arviointi sujui hyvin. Tulostetut moodboardit kiersivät kullekin sujuvasti, eikä kenenkään ei tarvinnut odotella vuoroaan. Luonnoksien ja kangasnäytteiden kohdalla hankalaksi työskentelyn teki se, että sivut olivat kiinni luonnoskirjassa ja esittelin vaatemaleja yksi kerrallaan, luonnoksen mukana oli kyseiseen malliin suunniteltu kangasnäyte. Vastaavassa tilanteessa luonnokset on hyvä olla irrallisina, jotta muiden osallistujien ei tarvitse odotella. Luonnoksia oli onneksi kohtuullinen määrä: 6 erilaista ja lisäksi sivu huiviluonnoksia. Aika riitti hyvin arviointiin ja en havainnut kyllästymistä.

Käytännön järjestelyjen suhteen opin, että paikan valintaan kannattaa kiinnittää huomiota. Valaistus on varsinkin värien ja kuvien esittelyssä tärkeää. Ihmisten lukumäärä ei voi olla kovin suuri, mikäli tavataan ryhmänä kotiympäristössä, on hyvä ennakkoon tarkistaa, että kaikille riittää istumapaikkoja. Vaihtoehtoisesti mielessäni oli kahvila tai ravintola, mutta niissä voi ympäristön häly hankaloittaa keskittymistä keskusteluun. Valaistus oli mielestäni myös hiukan ongelmallinen, talviaikana luonnonvaloa on vähäisesti ja monien kotona viihdytään hieman tunnelmallisen valaistuksen keskellä. Moodboardien kuvat ja varsinkin kangasnäytteiden värisävyt eivät näy yhtä hyvin hämärässä valaistuksessa. Pieniä mutta tärkeitä muistettavia asioita on, että varataan myös kyniä ja kommentointilomakkeita muutama ylimääräinen kappale.

5.2 MALLISTON VÄLIVAIHEEN ARVIOINTIA JA PALAUTETTA, TAPAAMINEN 2.12.2018

Tapaamisessa musliminaiset ovat ilman huivia, joten kuvat rajattu siten, ettei päät näy muilla kuin itse malliston suunnittelijalta (Kuva 11.). Tapaamisessa olleet naiset eivät esiinny julkisesti ilman huivia.

Kuva 11. Kommentointiryhmän tapaaminen (Kraft 2018)

6. JATKOSUUNNITELMAT TYÖLLE

Työni musliminaisten vaatetuksen parissa on alkanut jo vuosia sitten, opintojeni aikana olen tullut vain entistä vakuuttuneemmaksi aiheen merkityksellisyydestä. Opinnäytetyön tekemisen aikaan tapahtunut verkostoituminen ja yhteydet kohderyhmään antavat hyvän lisän jatkotyöskentelyyn.

Opinnäytetyöni on mielestäni tunnustelua, mihin suuntaan suunnittelua kannattaa jatkaa ja käytännön kokemukset, ryhmän tapaaminen ja keskustelut ovat auttaneet näkemään syvällisemmin musliminaisen elämään ja arvoihin sekä muotiin liittyviä asioita.

Työni edetessä huomasin, että vaatetuksen liittyen työskentelymahdollisuudet ovat erittäin laajat. Musliminaisten vaatetuksessa ja muodissa on paljon kehitettävää esimerkiksi talvivaatteiden suhteen.

Pohjoismaista designia sekä suomalaisen työn laatua arvostetaan maailmalla. Suomen luontoon liittyvät kirjonnalla toteutetut yksityiskohdat musliminaisille suunnatuissa vaatteissa voi olla ulkomailla hyvinkin eksoottista ja kiinnostavaa.

Suunnitelmissa on jatkaa luonnosten kehittelyä ja viimeistelyä. Malliston suunnittelun välivaiheessa saamani kommentit auttavat huomioimaan paremmin kohderyhmän tarpeita.

Aion toteuttaa olemassa olevista kankaista luonnoksien mukaisesti asuja ja asukokonaisuuksia. Väylä siihen miten saan työni esille maailmalle, on oma verkkosivusto sekä sosiaalinen media.

7. POHDINTA

Työni tavoitteena oli tutustua paremmin kohderyhmään, erityisesti heidän vaatetukseen sekä muotiin liittyviin arvoihin. Sain projektin edetessä runsaasti lisää tietoa ja vähintään saman verran lisää avoimia kysymyksiä, jotka aion selvittää. Viimeisimmät mietinnät ovat, että koska muslimit eivät syö sianlihaa, onko haram eli kiellettyä käyttää sian nahkasta valmistettuja vaatteita tai asusteita? Muslimeilla ei ole suositeltavaa pitää valokuvia ihmisistä ja eläinhahmoja sisutuksessa, joten missä kulkee raja vaatteiden kankaiden kuoseissa eläin- tai ihmisaiheissa? Eläin-kuoseja, esimerkiksi leopardikuosia olen nähnyt musliminaisilla käytössä, mutta saako vaatteissa olla eläinaiheita, vaikka kissoja?

Minulle projektin kulku oli vaikea hahmottaa. Itselläni oli jo valmiiksi paljon tietoa ja materiaalia sekä ideoita, mutta varsinainen opinnäytetyön toteutus ja kaiken materiaalin kokoaminen oli minulle vaikeaa. Ongelmallista oli myös ymmärtää selittää joitain asioita, jotka itselleni ovat itsestään selviä ja tuntuvat siten oudolle avata sitä tekstissä.

Hankaluuksia tuotti luotettavan tiedon haku varsinkin netistä. Aihe on ns. pinnalla ja monet verkkosivut, uutiset ja artikkelit sisälsivät paljon myös provosoivaa tekstiä ja väärää tietoa.

Jouduin itse harkitsemaan tarkoin, kenelle opinnäytetyön aiheesta kerron. Monien mielipiteet jakaantuivat ääripäihin: sain kohdata julmaa vihapuhetta ja vähättelyä, mutta myös kehuja aiheen merkityksellisyydestä ja ajankohtaisuudesta. Kummatkin ääripäiden mielipiteet kannustivat jatkamaan työtä.

Oli erittäin arvokasta tavata musliminaisia. Suunnittelutyössä, ilman ulkopuolisen mielipiteitä ja varsinkin aidon kohderyhmän kommentteja, olisi jäänyt monia asioita huomioimatta. Varsinkin suomalaiselle musliminaiselle tärkeitä asioita, kuten vaateen käytännöllisyys ja materiaalin valinnassa se kuinka paljon kankaasta näkyy läpi, on seikkoja mitä itse en tullut ajatelleeksi. Malliston suunnitteluun vaikutti suuresti kohderyhmän kohtaaminen sekä muslimimaassa vierailu.

Marokon matkalla kokemani ympäristön kauneus, auringonvalo ja äänimaisema inspiroivat kokonaisvaltaisesti. Varsinkin luovalle ihmiselle työskentely-ympäristö on tärkeää. Malliston väri-maailma voisi olla aivan erilainen ilman Marokon matkaa.

Kaupallisesti ja työllistymisen kannalta näen, että musliminaisille suunnattu mallisto ja sen kehittäminen ovat sen arvoista, että tulen ehdottomasti jatkamaan työtä aiheen parissa. Lähtöleväisyyden haaveena on oman yrityksen perustaminen, jolla olisi suunta kansainvälisille markkinoille.

Opinnäytetyötäni voisin kuvailla sukeltamiseksi aiheeseen syvemmälle. Olin aiemmin poiminut pieniä pinnallisia tiedonriippaita sieltä täältä. Musliminaisen arvomaailmaan tutustuminen oli äärimmäisen kiinnostavaa, kaunista sekä hieman raadollista yhtä aikaa. Jatkan työtäni tutustuen lisää heidän kulttuuriin ja työhöni sisällytän saamiani uusia neuvoja sekä hyödyllisiä vinkkejä.

LÄHTEET

TEOKSET

Hämeen-Anttila, Jaakko, 2013, Koraani, Basam Books

VERKKOSIVUT

PEW RESEARCH CENTER. [viitattu 2018-09-07.] Saatavissa: <http://www.pewforum.org/2015/04/02/religious-projections-2010-2050/>

NURMI, Anniina. VIHREÄT VAATTEET. Lampaanvilla ja merinovilla [viitattu 2018-12-11] Saatavissa: <http://www.vihreatvaatteet.com/materiaaliopas/lampaanvilla-ja-merinovilla/>

Pukeutuminen Koraanin mukaan, abayan historia, Nabeela: [viitattu 2018-09-01] Saatavissa: <https://www.iloveqatar.net/news/artsCulture/the-history-of-the-abaya>

WIKIPEDIA. Mipsterit. [viitattu 2018-05-04.] Saatavissa: <https://en.wikipedia.org/wiki/Mipsterz>

Pyratex-alusmyssy. [viitattu 2018-12-11] Saatavissa: www.hautehijab.com

Wahhabilaisuus. [viitattu 2018-08-01] Saatavissa: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Wahhabismi>

KIRJALLISUUS

Boncamper, Irma, 1995, Tekstiilioppi kuituraaka-aineet

KUVAT

Kuva 1. von Becker, Janna 2016. Asukokonaisuus. Kuopio. Tekijän omat arkistot

Kuva 2. von Becker, Janna 2018. Hijab & Niqab. Kuopio. Tekijän omat arkistot

Kuva 3. von Becker, Janna 2018. Kollaasi Facebook-sivuston kuvista: Hijab Fashion Inspiration. Kuopio. Tekijän omat arkistot

Kuva 4. von Becker, Janna 2018. Djellaba-puvun hihansuun kirjailu. Rabat. Tekijän omat arkistot

Kuva 5. von Becker, Janna 2018. Kollaasi inspiroivista mosaiikeista ja koristeista. Rabat. Tekijän omat arkistot

Kuva 6. von Becker, Janna 2018. Malliston suunnittelua inspiroivat matkakuvat. Rabat. Tekijän omat arkistot

Kuva 7. von Becker, Janna 2018. Kuvat marokkolaisesta kangaskaupasta. Rabat. Tekijän omat arkistot

Kuva 8. von Becker, Janna 2018. Kangasnäytteet. Kuopio. Tekijän omat arkistot

Kuva 9. von Becker, Janna 2015. Lumihiutale. Kuopio. Tekijän omat arkistot

Kuva 10. von Becker, Janna 2018. Huiviluonnokset. Kuopio. Tekijän omat arkistot

Kuva 11. von Becker, Janna 2018. Kuvakaappaus Facebook-julkaisusta. Kuopio. Tekijän omat arkistot

Kuva 12. Kraft, Sara 2018. Pienryhmän tapaaminen. Kuopio. Tekijän omat arkistot

LIITE 1 Kommentointilomake

Kommentointilomake Finnish Modesty opinnäytetyön malliston suunnittelun vaiheista:

Ikäsi _____

Kuvaile adjektiiveilla malliston Moodboardoja?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Vaatteiden luonnokset: pukisitko/pitäisitkö, mielipiteet/mielikuvat

Vaatteiden materiaalit: materiaalin tuntu, adjektiiveja, muita mielipiteitä
